

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3059/2015. (III. 31.) AB VÉGZÉSE**alkotmányjogi panasz visszautasításáról**

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

végzést:

Az Alkotmánybíróság a Kúria Gfv.VII.30.019/2014/2. számú végzése alaptörvényellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

Indokolás

- [1] 1. Az indítványozók képviselőjében ügyvédjük terjesztett elő az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. §-a alapján alkotmányjogi panaszt, kérve a Kúria Gfv.VII.30.019/2014/2. számú határozata alaptörvényellenességének megállapítását és megsemmisítését.
- [2] Az alkotmányjogi panasz alapjául szolgáló ügyben az indítványozók mint felperesek kereseti kérelme elsődlegesen kölcsönszerződés pénzemének – nevezetesen, hogy a peres felek között 2008. július 1. napján létrejött hitel- és zálogszerződés nem svájci frank, hanem forint alapú –, másodlagosan pedig annak megállapítására irányult, hogy a kölcsönszerződés fedezetül szolgáló ingatlanra telepített zálogjog önálló zálogjog.
- [3] Az első fokon eljáró Kecskeméti Járásbíróság az indítványozók (felperesek) keresetét elutasította, tekintettel arra, hogy a bíróság a megállapítási kereset törvényben előírt feltételeinek hiányát, erre tekintettel pedig azt állapította meg, hogy a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: Pp.) 123. §-a alapján megállapítási keresetnek – mivel az nem lehet öncélú – nincs helye. Az indítványozók fellebbezése nyomán a Kecskeméti Törvényszék az elsőfokú ítéletet – eltérő indokolással ugyan, de – helyben hagyta. A Kúria mint felülvizsgálati bíróság hivatalból elutasította a felülvizsgálati kérelmet, mert az nem felelt meg a jogszabályi – Pp. 272. § (2) és Pp. 273. § (1) bekezdésekben foglalt – feltételeknek.
- [4] Az indítványozók a Kúria határozatával szemben terjesztettek elő alkotmányjogi panaszt az Alkotmánybíróságnál, mert álláspontjuk szerint a végzés sérti mind a Pp., mind pedig az Alaptörvény rendelkezéseit. Az indítványozók

az alkotmányjogi panasz indokául előadták, hogy az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) és (7) bekezdésében foglalt jogaik sérültek azáltal, hogy a Kúria mint felülvizsgálati bíróság – a Pp. 272. § (2) bekezdése alapján – érdemi vizsgálat nélkül arra hivatkozással utasította el az indítványozók felülvizsgálati kérelmét, hogy az nem felel meg a jogszabályi feltételeknek, nevezetesen úgy foglalt állást végzésében a Kúria, hogy a „felperesek kérelmükben nem jelölték meg, hogy pontosan milyen tartalmú határozat meghozatalát kívánják”. Az indítványozók a végzés sérelmesnek tartott részeinek idézése után, azzal szemben érvelve, rögzítették, hogy felülvizsgálati kérelmük pontosan tartalmazza azt, hogy milyen terjedelemben kívánták a jogerős határozat megváltoztatását, ahogy azt is, hogy a jogerős határozatnak milyen hiányosságai vannak és azokat mely jogszabályhelyekre alapozzák. Az indítványozók felülvizsgálati kérelmük több pontját is szó szerint ismertetve arra a következtetésre jutnak, hogy a kérelmükben szerepelt a megváltoztatni kívánt határozat száma és a kérelem tartalmából az is világosan kiderült, hogy a Kúriától azt kérték, hogy a jogerős döntés ellenkezőjét állapítsa meg. Az indítványozók álláspontja szerint a Kúria „jogellenesen, önkényes jogértelmezéssel, figyelmen kívül hagyva az Alaptörvény 28. cikkét”, zárta el a felülvizsgálat lehetőségét az indítványozóktól úgy, hogy további jogorvoslati lehetőségük nincs. Ezért kérték az indítványozók a tisztességes eljáráshoz való joguk érvényesülése érdekében a Kúria végzésének hatályon kívül helyezését.

- [5] 2. Az Alkotmánybíróság főtítkára 2014. szeptember 5-én kelt levelében az Abtv. 55. § (3) bekezdése alapján hiánypótlásra hívta fel az indítványozók jogi képviselőjét, figyelemmel arra, hogy az indítvány arra nézve nem tartalmazott alkotmányjogi érvekkel alátámasztott indokolást, hogy az indítványozók Alaptörvényben biztosított jogait a sérelmezett bírói döntés mennyiben és miért sérti. A hiánypótlásra nyitva álló harminc napos határidőben előterjesztett indítvány-kiegészítés gyakorlatilag megismétli az alapbeadványban foglaltakat, és a sérelmezett kúriai végzés törvénysértő voltán túlmenően, alkotmányjogilag értékelhető többletérveléssel nem szolgál. Továbbra is mindössze annyi szerepel a beadványban, hogy a Kúria alapos indok nélkül, téves álláspontra helyezkedve zárta ki az indítványozókat a felülvizsgálati eljárásból, megsértve ezzel az Alaptörvény XXVIII. cikkének (7) bekezdését. „Tekintettel arra, hogy a kérelmeket tartalmuk szerint kell elbírálni, álláspontunk szerint a Kúriának kötelessége lett volna érdemi vizsgálatot lefolytatni és érdemi döntést hozni.” Erre tekintettel kérik az indítványozók a tisztességes eljáráshoz

való jog sérelmén keresztül a jogorvoslathoz való jog biztosítását és a Kúria végzésének hatályon kívül helyezését.

- [6] 3. Az Abtv. 56. § (1) bekezdésében meghatározottak szerint az Alkotmánybíróságnak elsődlegesen az alkotmányjogi panasz befogadhatóságáról szükséges döntenie. Ezért az Alkotmánybíróság elsőként azt vizsgálta, hogy az Abtv. 27. §-a alapján előterjesztett indítvány megfelel-e az alkotmányjogi panasz előterjesztésére vonatkozó, törvényben meghatározott formai és tartalmi követelményeknek.
- [7] Az Alkotmánybíróság mindezek előtt azt értékelte, hogy a Kúria Gfv.VII.30.019/2014/2. számú határozata elleni alkotmányjogi panasz megfelel-e az Abtv. 51–52. §-aiban foglalt formai feltételeknek. A rendelkezésre álló dokumentumok alapján tényként állapítható meg, hogy az indítványozók jogi képviselője a támadott határozatot 2014. május 5-én vette át, amellyel szemben az indítványozók meghatalmazása alapján alkotmányjogi panaszt terjesztett elő 2014. július 1-jei postai feladással az első fokon eljáró Kecskeméti Járásbíróságnál. Mindezekre tekintettel megállapítható, hogy az alkotmányjogi panasz – az Abtv. 30. § (1) bekezdése szerinti 60 napos – határidőben előterjesztettnek minősül. Az alkotmányjogi panasz az Abtv. szerinti további formai követelményeknek egyebekben megfelelt.
- [8] 4. Ezt követően az Alkotmánybíróság azt vizsgálta, hogy az alkotmányjogi panasz megfelel-e a befogadhatóság tartalmi követelményeinek, így különösen az Abtv. 26–27. § és 29–31. § szerinti feltételeknek. Az Abtv. 29. §-a szerint az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panaszt a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség, vagy az ügyben felmerült alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés esetén fogadja be. Ezzel kapcsolatban az Alkotmánybíróság a következő megállapításokat tette.
- [9] 4.1. Az indítványozók álláspontja szerint a támadott kúriai végzés sértette a jogorvoslathoz való jogukat, a Kúria ugyanis döntésével elzárta előlük a felülvizsgálat lehetőségét.
- [10] Az Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdésében foglalt jogorvoslathoz való jog követelménye mindenkinek jogot biztosít ahhoz, hogy jogorvoslattal éljen az olyan bírósági, hatósági és más közigazgatási döntés ellen, amely jogát vagy jogos érdekét sérti. Az Alkotmánybíróság következetes gyakorlata értelmében a jogorvoslathoz fűződő jog annyit és csak annyit jelent, hogy az érintett jogát vagy jogos érdekét befolyásoló határozat felülvizsgálata érdekében legyen

lehetőség más szervhez, vagy azonos szerv magasabb fórumához fordulni. {3157/2014. (V. 23.) AB határozat, Indokolás [32]} Az Alaptörvény idézett rendelkezéséből tehát semmiképpen sem következik az a kötelezettség, hogy a jogalkotónak a két egymástól független fórum érdemi vizsgálatát követően további fórumot kellene biztosítania a másodfokon vesztés fél számára. Megállapítható, hogy az indítványozók számára nyitva állt mind a fellebbezés, mind a felülvizsgálati kérelem előterjesztésének lehetősége, amely jogokkal éltek is, azaz jogorvoslati jogukat teljes körűen kimeríthették. Rögzíteni kell azt is, hogy a felülvizsgálati kérelem hivatalból történő elutasítása már olyan, a felülvizsgálati bíróság hatáskörébe tartozó kérdés, amely nem érinti az Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdésében biztosított jogorvoslatihoz való alapvető jogot.

- [11] 4.2. Az indítványozók az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében garantált tisztességes eljáráshoz való jog sérelmét állítják, mert véleményük szerint a Kúria törvénysértő módon, az Alaptörvény és a Pp. rendelkezéseinek megsértésével, érdemi vizsgálat nélkül utasította el a felülvizsgálati kérelmet.
- [12] Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az indítványozók kérelme arra irányul – a vélt törvénysértés okán –, hogy a rájuk nézve hátrányos kúriai döntést az Alkotmánybíróság teljes körű törvényességi (és nem alkotmányossági) felülvizsgálatnak vesse alá és semmisítse meg. Ugyanakkor az Alkotmánybíróságnak az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés *d*) pontja alapján a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség kiküszöbölésére van hatásköre, amelybe nem tartozik bele a bírósági eljárás egészének felülbírálata.
- [13] Az Alkotmánybíróság a tisztességes eljárással összefüggésben jelen ügy kapcsán is rögzíti korábbi álláspontját, a következők szerint: „Az Alkotmánybíróság az Alaptörvény 24. cikkének (1) bekezdése alapján az Alaptörvény védelmének legfőbb szerve. A (2) bekezdés *d*) pontja fogalmazza meg, hogy az Alkotmánybíróság alkotmányjogi panasz alapján felülvizsgálja a bírói döntésnek az Alaptörvénnyel való összhangját. A bírói döntéseknek kizárólag az alkotmányossági szempontú vizsgálata tartozik a testület hatáskörébe. Ezért fogalmaz úgy az Abtv. 27. §-a, hogy alaptörvény-ellenes bírói döntéssel szemben az egyedi ügyben érintett személy vagy szervezet alkotmányjogi panasszal fordulhat az Alkotmánybírósághoz, ha az ügy érdemében hozott döntés vagy bírósági eljárást befejező egyéb döntés az indítványozó Alaptörvényben biztosított jogát sérti, és az indítványozó a jogorvoslati lehetőségeit már kimerítette, vagy jogorvoslati lehetőség nincs számára biztosítva. A jogalkotó ezzel a 2012. január 1-jétől hatályos rendelkezéssel teremtette

meg a bírói jogalkalmazás és jogértelmezés alkotmányossága vizsgálatának korábban nem ismert lehetőségét. A bírói döntés elleni alkotmányjogi panasz azonban nem tekinthető a bírósági szervezeten belül jogorvoslattal (már) nem támadható bírói határozatok által okozott valamennyi jogsérelem orvoslása eszközének. Miként az Alaptörvény és az Abtv. fent idézett rendelkezéseiből is kitűnik, az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panaszon keresztül is az Alaptörvényt, az abban biztosított jogokat védi. Önmagukban azonban a rendes bíróságok által elkövetett vélt vagy valós jogszabálysértések nem adhatnak alapot alkotmányjogi panasznak. Egyébként az Alkotmánybíróság burkoltan negyedfokú bírósággá válna.” {3268/2012. (X. 4.) AB végzés, Indokolás [28]}. „A jogszabályokat a bíróságok értelmezik, az Alkotmánybíróság csak az értelmezési tartomány alkotmányos kereteit jelölheti ki. Ez a jogkör azonban nem teremthet alapot arra, hogy minden olyan esetben beavatkozzon a bíróságok tevékenységébe, amikor olyan (állítólagos) jogszabálysértő jogalkalmazásra került sor, mely egyéb jogorvoslati eszközzel már nem orvosolható. Sem a jogállamiság elvont elve, sem a tisztességes eljárás alapjoga [...] nem teremthet alapot arra, hogy az Alkotmánybíróság a bírósági szervezet feletti superbíróság szerepébe lépjen, és hagyományos jogorvoslati fórumként járjon el. [...] A bíró bármely ténybeli vagy jogi tévedése nem teszi automatikusan tisztességtelenné az egész eljárást, mivel az ilyen tévedések teljesen soha nem küszöbölhetők ki, azokat az igazságszolgáltatás ma ismert rendszere magában hordozza” {3325/2012. (XI. 12.) AB végzés; Indokolás [13]–[15]}.

[14] Mindezek alapján az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az alkotmányjogi panasz az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdés vonatkozásában sem felelt meg az Abtv. szerinti követelményeknek.

[15] 4.3. Az indítványozók utalnak az Alaptörvény 28. cikkére, amely rendelkezés azonban a bíróságok számára fogalmaz meg jogértelmezési követelményt, az indítványozók részére Alaptörvényben biztosított jogot nem tartalmaz, így e cikkre önmagában alkotmányjogi panasz nem alapítható.

[16] Az indítványozók a fentiekben kifejtettek szerint, a felülvizsgálati eljárás során hozott döntéssel kapcsolatban nem állítottak olyan alaptörvény-ellenességet, amelyet alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdésként lehetne értékelni, vagy amely felvetné a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség kétélyét.

[17] Mindezekre tekintettel az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az alkotmányjogi panasz nem felel meg az Abtv. 29. §-a szerinti feltételeknek, ezért azt az Ügyrend 30. § (2) bekezdés a) pontja alapján visszautasította.

Budapest, 2015. március 16.

Dr. Kiss László s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Balsai István s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Czine Ágnes s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Juhász Imre s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Sulyok Tamás s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/1298/2014.

